

BUGU

Dil ve Eğitim Dergisi

www.bugudergisi.com

E-ISSN: 2717-8137

Araştırma Makalesi

BUGU
Journal of Language and Education

3/1, 30-50

Makale Geliş Tarihi: 09.02.2022

TÜRKİYE

Makale Kabul Tarihi: 12.03.2022

Kavun, M. (2022). “Neden sonra” kavram işaretinin Mustafa Kutlu’nun eserlerine yansımaları. *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 30-50. <http://dx.doi.org/10.46321/bugu.83>

“NEDEN SONRA” KAVRAM İŞARETİNİN MUSTAFA KUTLU’NUN ESERLERİNE YANSIMASI

Mahir KAVUN (Doktora Öğrencisi)

Atatürk Üniversitesi mahirkavun@gmail.com ORCID

Öz

Bu araştırmanın amacı bir kavram işareti olan “neden sonra”nın, Mustafa KUTLU’nun eserlerindeki yansımalarının tespit edilmesidir. Bu amaç çerçevesinde Kutlu’nun 1970 yılında yayımlanan ilk hikâye kitabından (*Oradaki Adam*) başlamak kaydıyla; 1’i çocuk kitabı, 12’si deneme, 3’ü gezi kitabı, 28’i hikâye ve 1’i nehir söyleşi olmak üzere toplam 45 kitabı incelenerek “neden sonra”nın izi sürülmüştür. İçinde “neden sonra” geçen cümleler belirlenerek bağlam içinde söz konusu kavram işaretinin kullanıldığı anlam/lar tespit edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır.

Çalışma neticesinde Mustafa KUTLU’nun eserlerinde “neden sonra”nın; 1 çocuk kitabında 2; 8 denemede 18; 2 gezi kitabında 3; 25 hikâyede 75; olmak üzere 37 kitapta 98 kere geçtiği belirlenmiştir.

Kitaplarda geçen “neden sonra” kavram işaretinin 86’sının *Türkçe Sözlük*’teki (2011) maddenin birinci anlamıyla; 12’sinin de ikinci anlamıyla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Mustafa KUTLU, kavram işareti, neden sonra, zarf.

THE CONCEPT SIGN NEDEN SONRA’S REFLECTION ON MUSTAFA KUTLU’S WORKS

Abstract

This research aims to determine the reflection of “neden sonra”, which is a concept mark, in Mustafa KUTLU’s works. Within the framework of this purpose, starting from Kutlu’s first storybook (*Oradaki Adam*) published in 1970; A total of 45 books, including 1 children’s book, 12 essays, 3 travel books, 28 stories, and 1 biographical interview, were examined and the “neden sonra” was traced. Sentences with “neden sonra” in them were determined and the meaning/s in which the concept sign was used in the context was determined. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research.

As a result of the study, “neden sonra” in Mustafa KUTLU’s works; 2 in 1 children’s book, 18 in 8 essays, 3 in 2 travel books, 75 in 25 storybooks; it has been determined that it is mentioned 98 times in 37 books.

It has been determined that 86 of the “neden sonra” concept marks in the books are used with the first meaning of the item in the *Turkish Dictionary* (2011) and 12 with the second meaning.

Keywords: Mustafa KUTLU, concept mark, neden sonra, adverb.

BUGU Dil ve Eğitim Dergisi, 3(1), 2022, 30-50, TÜRKİYE

Ø. Giriş:

Anlamli dil ögelerinden biri olan zarflar, fiil niteleyici olarak bilinseler de aslında fiillerin yanı sıra “sıfatların ya da zarfların anlamlarını çeşitli yönlerden belirten niteleme/niceleme görevli sözcüklerdir” (Efendioğlu, 2008, s. 71). Belirteç olarak da ifade edilen zarflar, “bir eylemin, bir eylemsinin, bir önadın ya da başka bir belirtecin anlamını, zaman, yer, gösterme, ölçü, nitelik, soru kavramlarıyla etkileyen” (Koç, 1996, s. 210) sözcüklerdir. Türkçede cümleyi meydana getiren yardımcı ögelerden biri olan zarflar, az da olsa cümlede zorunlu öge olarak (Karahan, 2007) da kullanılabilir. Zarflar, niteleme görevleri yönüyle sıfatlara benzerler. Bu benzerliğe rağmen aralarında bazı farklar vardır. “Zarflar herhangi bir şekilde çekim eki alamazlar. Yapıca sıfatla zarf arasındaki en önemli fark budur” (Demir ve Yılmaz, 2014, s. 218). Zarflar, “Bir cümlede, yön, zaman, tarz, sebep, miktar, vasıta, şart vb. bildirerek yüklemi tamamlayan cümle ögesi”dir. (Karaağaç, 2017, s. 235).

Toplum hayatından etkilenen unsurların başında gelen dil, kavram işaretleri vasıtasıyla varlığını sürdürür. Yaşanılan olaylar neticesinde yeni kavram işaretlerine ihtiyaç duyulması, dilin doğasında vardır. Bu ihtiyacı karşılamak için “1- Türetme [sözcük tabanlarına (kök ve gövdelere) yapım ekleri getirmek], 2- Birleştirme, 3- Örneksime” (Alibekiroğlu, 2017, s. 38) gibi kelime oluşturma yollarından faydalanılır. Bu kelime oluşturma yollarından birleştirme için Alyılmaz (2018) tarafından “sentaktik yolla (söz dizimsel yöntemle) kavramları işaretleme” (s. 16) önerilmektedir. Çünkü “Türkçenin kavramları işaretlerken başvurduğu sözcük tabanlarından yapım ekleriyle yeni kavramları adlandırma yöntemi bir anlamda yetersiz kalır” (Alyılmaz, 2018, s. 12). Yeni bir kavram işaretinin dile dâhil edilmesi (kazandırılması) için birden fazla kavram işareti bir araya getirilerek yeni bir kavram işareti oluşturulur.

Birden fazla sözcüğün bir araya getirilmesi suretiyle oluşturulan kavram işaretlerinin bir kısmı dilde zarf olarak kullanılır. Bu kavram işaretlerinden biri olan ve “ne” + “/+TAn/” + “sonra” edatının kalıplaşmasıyla oluşan “neden sonra”, Türkçe Sözlük’te; “1. Aradan bir hayli zaman geçince. 2. İş işten geçtikten sonra” (TDK, 2011, s. 1760) olmak üzere iki farklı anlamda zarf olarak yer almaktadır. “Neden sonra” Türkçe Sözlük’te (2011) zarf olarak gösterilmesine rağmen Karaağaç (2009) çalışmasında “neden sonra”yı zaman bildiren edat öbekleri içerisinde değerlendirmiştir. Korkmaz (2019) ise “neden sonra”yı zaman zarfı olarak ele almıştır (s. 462).

Birden fazla sözcüğün bir araya getirilmesi suretiyle oluşturulan kavram işaretlerinden biri olan “neden sonra”yı meydana getiren anlamli ögelerden biri olan “ne” Türkçe Sözlük’te şöyle açıklanmıştır:

ne, -yi (II) zm.: 1. Hangi şey. 2. Her şey. 3. Birçok şey. 4. sf. Hangi. 5. sf. Nasıl. 6. zf. Neden. 7. zf. Şaşma veya abartı bildiren bir söz. 8. ‘Sana ne, bana ne’ gibi sorularda ‘ne ilgisi var’ anlamına gelen bir söz. 9. ünl. Soru biçiminde şaşma bildiren ünlem (TDK, 2011, s. 1757).

“/+TAn/” + “sonra” edatı hem konuşma dilinde hem de yazı dilinde zamanı işaretlemek amacıyla kullanılır. “Bugün+den+sonra”, “saat 8.00’+den sonra”, “yarın+dan sonra” gibi “+...den sonra” edatının dildeki kullanımına çok sayıda örnek verilebilir. Çalışmada üzerinde durulan “neden sonra”nın ilk zamanlarda “ne(y)+den sonra” şeklinde olduğu, daha sonra ise kullanım kolaylığı açısından aradaki “y” sesinin düşerek “neden sonra” şeklinde kalıplaştığı söylenebilir. “Neden sonra” yer aldığı bağlam içerisinde bazen birkaç cümle bazen de cümleyi meydana getiren diğer unsurların arasında anlamsal bir geçiş zemin hazırlar.

Ferdinand de Saussure, dile ait iki farklı kullanım alanına işaret eder. Bunlardan birincisi, dilin kullanıcıları açısından bütün malzemesi ve önceden belirlenmiş değişmez kurallarıyla aynı değer ve anlam alanına işaret eden “dil (langue)”dir. İkinci kullanım alanı ise dilin herkes için aynı anlamı öngören öğelerinin kişisel tercihler söz konusu olduğunda, münasebette buldukları diğer dil öğeleriyle meydana getirdikleri, farklı anlam katmanları yaratan ve bu noktada daha kişisel bir alan olarak karşımıza çıkan “söz (parole)”dür (Culler, 1976, akt., Kuzu, 2016, s. 240).

Yani toplumsal olan dil, bireyde söze dönüşür. Birey, dili kendi düzeyine indirirken kendi dünyasının gereği olarak dile ait bazı cümle kalıplarını, sözcükleri, görevli dil öğelerini diğer bireylere göre daha fazla kullanabilir. Yani bireyin dilinde bazı kavramların, sentaktik yapıların frekansı diğer bireylere göre ciddi düzeyde farklılık arz edebilir. Bu bağlamda daha ziyade günlük iletişim diliyle hikâyeler yazmasıyla bilinen Mustafa KUTLU’nun eserlerini okurken “neden sonra” kavram işaretinin geçiş sıklığının genel dile göre daha yüksek olduğu dikkatimizi çekti ve bu yazıyı hazırlayarak konuyu ilgililerin dikkatine sunmanın yararlı olabileceğini düşündük.

Mustafa KUTLU, Türk edebiyatına girişini, 1968 yılında Hareket Yayınlarından yayımlanan Sait Faik’in Hikâye Dünyası adlı eseriyle yapmıştır. İlk hikâye kitabı ise 1970 yılında yine aynı yayınevinden çıkar. 1972 yılında Sabahattin Ali adlı inceleme kitabını yayımlayan Kutlu, bu kitapla birlikte inceleme yayınlarını noktalar. Her biri âdeta lisansüstü tez düzeyinde olan bu çalışmaları hazırlamasına rağmen akademisyenliği tercih etmeyen Kutlu, öğretmen olarak Tunceli ve İstanbul’da bir süre görev yaptıktan sonra öğretmenlikten ayrılarak Dergâh Yayınlarında çalışmaya başlar. Uzun yıllar Dergâh Dergisi’nin yayın yönetmenliğini de sürdüren yazar, bir yandan yayınevinde çalışmaya bir yandan da eserler yazmaya devam eder. Türk edebiyatının üretken yazarlarından biri olarak okurun karşısına çıkar. 1999’dan 2018’e kadar her yıl hikâye kitabı yayımlar. Kutlu, günümüzde ise gezi ve deneme kitapları yayımlamaya devam etmektedir.

Çalışma kapsamında söz konusu yazarın 45 kitabında “neden sonra” kavram işareti tespit edilmiş ve bağlamdan hareketle kullanıldıkları anlamlar ve geçiş sıklığı açısından ilgililerin dikkatine sunulmuştur.

Bu çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Mustafa KUTLU’nun eserlerinde “neden sonra” kavram işaretinin “Aradan bir hayli zaman geçince” (TDK, 2011, s. 1760) anlamıyla yansıması nasıl olmuştur?
2. Mustafa KUTLU’nun eserlerinde “neden sonra” kavram işaretinin “İş işten geçtikten sonra” (TDK, 2011, s. 1760) anlamıyla yansıması nasıl olmuştur?
3. Mustafa KUTLU’nun eserlerinde “neden sonra” kavram işaretinin geçiş sıklığı nasıldır?

1. Yöntem:

1.1. Araştırmanın Modeli:

Bu çalışma, Mustafa KUTLU tarafından kaleme alınan 1’i çocuk kitabı (hikâye), 12’si deneme, 3’ü gezi, 28’i hikâye ve 1’i nehir söyleşi olmak üzere toplam 45 kitabın içinde yer alan “neden sonra” kavram işaretinin, tespit edilmesi ve kullanımının bağlam içinde incelenmesini amaçlayan nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma ile yapılan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Geçmişte ya da günümüzde hâlâ varlığını sürdüren bir durumu olduğu şekliyle

betimlemenin amaçlandığı çalışmalarda tarama modeli kullanılır (Karasar, 2013). Tarama araştırmaları, “olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır. Araştırmacı burada var olan durumu ayrıntısıyla betimlemeye ve durum hakkında ayrıntılı bilgi vermeye çalışır” (Karakaya, 2009, s. 59). Araştırmanın amacına uygun olarak tarama modeli ile veriler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189). Bu sebeple çalışma amacıyla söz konusu 45 kitap incelenerek analizler yapılmıştır.

1.2. Verilerin Toplanması:

Araştırma kapsamında Mustafa KUTLU’ya ait 1’i çocuk kitabı (hikâye), 12’si deneme, 3’ü gezi, 28’i hikâye ve 1’i nehir söyleşi olmak üzere toplam 45 kitabın baskısı olan 43 tanesi kitapçılardan temin edilmiştir. Yazarın ilk iki hikâye kitabı Ortadaki Adam (1970) ve *Gönül İşi*’nin (1974) baskısı olmadığı için bunlar, üniversite kütüphanesinden temin edilmiştir. Ayrıca konuyla ilgili olarak hazırlanan akademik yayınlar taranmıştır.

1.3. Verilerin Değerlendirilmesi:

Mustafa KUTLU’nun söz konusu eserlerinde geçen “neden sonra” kavram işaretleri tespit edilerek yer aldıkları cümle ile birlikte bir veri tabanına aktarılmıştır. Çalışma sırasında “neden sonra” kavram işaretinin geçtiği cümleler incelenmiş, gerektiğinde uzman görüşü alınarak olası veri kaybının önüne geçilmeye çalışılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar¹:

Bu araştırma Mustafa KUTLU’ya ait aşağıdaki kitaplar ile sınırlıdır. Yazarın; Tablo 1’de çocuk kitabı, Tablo 2’de deneme kitapları, Tablo 3’te gezi kitapları, Tablo 4’te hikâye kitapları, Tablo 5’te nehir söyleşi kitabına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1: Mustafa KUTLU’nun Çocuk Kitabı

Sıra No	Kitabın Adı	Yayın Yılı	Baskı
1	<i>Yıldız Tozu</i>	2021	21. Baskı

Tablo 2: Mustafa KUTLU’nun Deneme Kitapları

Sıra No	Kitabın Adı	Yayın Yılı	Baskı
1	<i>Şehir Mektupları</i>	Nisan 2013	8. Baskı
2	<i>Akasya ve Mandolin</i>	Eylül 2013	7. Baskı
3	<i>Yoksulluk Kitabı</i>	Ekim 2014	6. Baskı
4	<i>Vatan Yahut İnternet</i>	Haziran 2014	1. Baskı
5	<i>Dem Bu Demdir</i>	Eylül 2014	1. Baskı
6	<i>Vitrinde Olmak</i>	Ağustos 2019	4. Baskı
7	<i>Bir Demet İstanbul</i>	Nisan 2019	4. Baskı
8	<i>İlmihal Yahut Arzuhal</i>	Şubat 2020	7. Baskı

¹ Kitapların sıralaması ilk baskılarının tarihine göre yapılmıştır.

9	<i>Fırtınayı Kucaklamak</i>	Mart 2019	2. Baskı
10	<i>Kalbin Sesi ile Toprağa Dönüş</i>	Nisan 2020	3. Baskı
11	<i>Akıntıya Karşı</i>	Mart 2021	1. Baskı
12	<i>Selâm Olsun</i>	Haziran 2021	1. Baskı

Tablo 3: Mustafa KUTLU’nun Gezi Kitapları

Sıra No	Kitabın Adı	Yayın Yılı	Baskı
1	<i>Topkapı’dan Topkapı’ya (İstanbul Gezi Yazıları -I- 1986)</i>	Eylül 2021	1. Baskı
2	<i>Haliç İle Çepeçevre İstanbul (İstanbul Gezi Yazıları -II- 1989)</i>	Kasım 2021	1. Baskı
3	<i>Boğaziçi (İstanbul Gezi Yazıları -III- 1992-93)</i>	Ocak 2022	1. Baskı

Tablo 4: Mustafa KUTLU’nun Hikâye Kitapları

Sıra No	Kitabın Adı	Yayın Yılı	Baskı
1	<i>Ortadaki Adam</i>	Nisan 1970	1. Baskı
2	<i>Gönül İşi</i>	Haziran 1974	1. Baskı
3	<i>Yokuşa Akan Sular</i>	Şubat 2014	12. Baskı
4	<i>Yoksulluk İçimizde</i>	Şubat 2014	15. Baskı
5	<i>Ya Tahammül Ya Sefer</i>	Kasım 2014	17. Baskı
6	<i>Bu Böyledir</i>	Eylül 2014	13. Baskı
7	<i>Sır</i>	Nisan 2014	12. Baskı
8	<i>Arkakapak Yazıları</i>	Aralık 2014	8. Baskı
9	<i>Hüzün ve Tesadüf</i>	Mart 2014	10. Baskı
10	<i>Uzun Hikâye</i>	Eylül 2014	37. Baskı
11	<i>Beyhude Ömrüm</i>	Eylül 2014	23. Baskı
12	<i>Mavi Kuş</i>	Ekim 2014	22. Baskı
13	<i>Tufandan Önce</i>	Nisan 2014	9. Baskı
14	<i>Rüzgârlı Pazar</i>	Ocak 2014	12. Baskı
15	<i>Chef</i>	Ocak 2014	7. Baskı
16	<i>Menekşeli Mektup</i>	Haziran 2014	11. Baskı
17	<i>Kapıları Açmak</i>	Kasım 2014	12. Baskı
18	<i>Huzursuz Bacak</i>	Eylül 2014	9. Baskı
19	<i>Tahir Sami Bey’in Özel Hayatı</i>	Kasım 2014	8. Baskı
20	<i>Zafer Yahut Hiç</i>	Mart 2014	7. Baskı
21	<i>Hayat Güzeldir</i>	Haziran 2011	1. Baskı
22	<i>Sıradışı Bir Ödül Töreni</i>	Mayıs 2013	1. Baskı

23	<i>Nur</i>	Aralık 2014	6. Baskı
24	<i>Tirende Bir Keman</i>	Ocak 2015	1. Baskı
25	<i>Hesap Günü</i>	Nisan 2020	9. Baskı
26	<i>İyiler Ölmez</i>	Ağustos 2020	17. Baskı
27	<i>Tarla Kuşunun Sesi</i>	Nisan 2020	4. Baskı
28	<i>Sevincini Bulmak</i>	Ağustos 2020	6. Baskı

Tablo 5: Mustafa KUTLU'nun Nehir Söyleşi Kitabı

Sıra No	Kitabın Adı	Yayın Yılı	Baskı
1	<i>Anadolu Yakası</i>	Mayıs 2012	1. Baskı

2. Bulgular²:

2.1. Mustafa KUTLU'nun Eserlerinde “Neden Sonra” Kavram İşaretinin, “Aradan Bir Hayli Zaman Geçince” (TDK, 2011, s. 1760) Anlamına İlişkin Bulgular:

1. “Orada öylece Abdurrahman’la beraber sanki donup kalmıştık. **Neden sonra** Abdurrahman omzuma dokunarak,
- Üzülme, belki sadece bayılmıştır, dedi” (Kutlu, 2021b, s. 24).
2. “Orada bulunan herkes ağlıyordu. **Neden sonra** babam:
- Yeter artık, deyip beni Kenan’dan ayırdı” (Kutlu, 2021b, s. 38-40).
3. “Cumhuriyet’ten sonra cazibenin Ankara’ya kaydırılmak istendiği söylenebilir. Bu bağlamda İstanbul ihmal edilmiştir. **Neden sonra** XX. asrın ikinci yarısında Türkiye’nin girdiği sanayileşme ve şehirleşme sürecinde, İstanbul tarihî kimliği ve turizm potansiyeliyle birlikte yeniden parlamaya başlamış, bugün Türkiye’nin en büyük şehri, sanayi ve iş merkezi olma durumuna kavuşmuştur” (Kutlu, 2013c, s. 75-76).
4. “Başka ağaçların altına, çimenlerin başka köşelerine başka komşular gelmiştir. **Neden sonra** tanışlar, akrabalar toplanır, muhabbet koyulaşır” (Kutlu, 2013c, s. 187-188).
5. “**Neden sonra** fark ettim, sıkıntıyla etrafına bakıyor. Hık, mık ediyor. Galiba özel şoförü gelmiş, önu ilikli bekliyor, konuşmamız (yani benim konuşmam) bitsin diye bekliyor” (Kutlu, 2014v, s. 89).
6. “**Neden sonra** fark ettim, sıkıntıyla etrafına bakıyor. Hık, mık ediyor. Galiba özel şoförü gelmiş, önu ilikli bekliyor, konuşmamız (yani benim konuşmam) bitsin diye bekliyor” (Kutlu, 2019b, s. 87-88).
7. “Sonunda muzaffer insan yeryüzünün hakimi oluyordu. Dağları deliyor sulara gem vuruyor ormanları bir baştan bir başa yarıp geçiyor bataklıkları kurutuyordu. **Neden sonra** anlaşıldı ki bataklıkların en azından bazısını kurutmak öyle övünülecek bir şey olmak bir yana, ekosistemi tahrip eden tehlikeli ve yanlış bir uygulama imiş” (Kutlu, 2014e, s. 107).

² Bu kısımda yazarın kitaplarından yapılan alıntılarda yazım ne noktalama yanlışları bulunmaktadır. Örnekler, kitaplarda geçtiği hâliyle alınmış ve bu nedenle de yanlışlara müdahale edilmemiştir.

8. “Rahmetli Topçu bütün ömrünü “önce ahlâk” diye geçirdi. **Neden sonra** bir parti “önce ahlâk ve maneviyat” diye çıktı ortaya, keşke bu sloganı terketmeseydi” (Kutlu, 2014e, s. 127).
9. “Bir gün değil, beş gün değil, yıl üç yüz altmış beş gün, bütün şehrin sokakları türlü bağırtılara, naralara, canavar düdüklarına maruz kalmaktadır. Ramazan davulunun beş on misli yükseklikte bir ses, madenî bir sayha karanlığı yırtmaya başlar. Levent Kırca’nın yataktan kalkması gibi gözler pörtlemiş, dudaklar korkudan sarkmış fırlarsınız. Birini mi boğazlıyorlar, deprem mi oluyor, yangın mı var... bütün felaketleri düşünebilirsiniz. **Neden sonra** aklınız başınıza gelir... Evet, aşağıdaki arabaların birinin yanından biri geçmiştir, tesadüf bu ya arabaya dokunmuş - bazıları dokunmadan bağırtıyor ya-, eh artık “Sabret gönül” türküsünü söylemenin tam zamanı... Ses bir türlü dinmek bilmez... Küfürün bini bir para... Yeniden yatarsınız” (Kutlu, 2014e, s. 143).
10. “Şehrin gece bekçilerinden ikisi, herhalde çok arzu ettikleri halde bir türlü binemedikleri Lunapark’ın uçan sandalyelerine binmek istemişler. Bunun için gece yansırını geçmesini, ortalıktan el ayak çekilmesini beklemişler. Etrafta kimseler kalmayınca gizlice Lunapark’a girip sandalyelere atlamışlar. Galiba o gece Lunapark’ın bekçisi de izinli mi, bir yere mi gitmiş; bunların parka girdiğini kimse görmemiş. Biri binmiş, öteki motoru çalıştırıp sandalyeler hızlanmadan gelip atlamış. Az sonra hız artmış, sandalyeler havalanmış, bekçiler birer çocuk gibi sevinerek bir zaman dönüp durmuşlar. **Neden sonra** mideleri bulanmaya, başları dönmeye başlamış” (Kutlu, 2019c, s. 70).
11. “Biz sessiz sedasız tabutu götürüp ötekinin yanındaki musallaya bıraktık. **Neden sonra** önemli zatın annesinin tabutunun bu tabut olduğu anlaşıldı. Çırpılmışlar avlu güvercinlerinin kanat şakırtısı gibi uçup gitmişti” (Kutlu, 2020b, s. 147).
12. “Ayşe Hanım’ın Singer marka bir el dikiş makinası var. Sivas’ta onunla askeriyeye iç çamaşırını dikerek geçinmiş, babam bu arada Rüştüye mektebinde okumuş. **Neden sonra** Erzincan’a dönmüşler. El makinası daha sonra rahmetli anneme intikal etti. O da terziliği Ayşe Hanım’dan öğrenmiş” (Kutlu, 2021a, s. 21-22).
13. “Âdete ve alışkanlığa göre bir süre sonra bitişikteki ciğer kebabçıda yahut kellepaçacıda, çorbacıda kahvaltı edilir. Çay **neden sonra** âdet olmuştur” (Kutlu, 2021a, s. 25-26).
14. “Açık kapıdan fırladı. Boşlukta yüzer gibi koştu. Elli metre gidip oturdu. Bir sigara yaktı. **Neden sonra** Bayram’la kız geldiler. Eve kadar bir şey konuşmadan yürüdüler” (Kutlu, 1970, s. 44).
15. “Kız aranıyordu. **Neden sonra** dönerek adama baktı. Adam yine “Çakmak terekte” dedi. Kız yine bakmıyordu” (Kutlu, 1970, s. 52).
16. “Kapıdan içeri girdiğimde içerde, biri tıraş olmakta olan üç müşteri vardı. Lâfa dalmışlardı, selâmımı **neden sonra** aldılar” (Kutlu, 1970, s. 125).
17. “Susuz rakı içmiş acemi içiciler gibi perişan dikilmekteyiz. **Neden sonra** aklımızı toplayıp, -Aman usta, kesme gözünü seveyim mezbahadan çıkmışa döndük-, kuyruğu kısıp viran haneye sığındık” (Kutlu, 1970, s. 128).
18. “Müezzin bir zaman elindeki zarfla ne yapacağını kestiremeyerek bulunduğu yerde- dikilip, kaldı. **Neden sonra** zarfı verenin Zübeyde’nin küçük, kardeşi olduğunu hatırlayıp titredi” (Kutlu, 1974, s. 14).

19. “İşler çevirmek istiyordu. Damadında, komşusunda, daire arkadaşında, kapıcısında, çarşıda, pazarda, televizyonda gördüğü işlerden. Bunca yıl evrakla, kalemlle, hokkayla geçmişti ömrü. Adam hesabına bir türlü koyamadığı damadının karşısında duyduğu eziklik, bir gün gelecek kapıcıya, oduncuya, artık arabayla servis yapan sütçüye, yoğurtçuya karşıda duyulacaktı. Adamlar durup dururken kalkıp «Paran kadar konuş be» demiyorlar mıydı, yahut bakışlarıyla, gülüşleriyle, «Ne olacak işte bir memur eskisi» demeyecekler miydi, dayanılmazdı, katlanılmazdı bunlara. Sonra ya zengin olmanın, ama şöyle iyice zengin olmanın, ay başlarını kollamamanın getirecekleri. **Neden sonra** karısına, çocuklarına, damadına açtı meseleyi” (Kutlu, 1974, s. 106).

20. “Rıza zoraki, «Nenem,» dedi. Durmuş düşünmekteydi. **Neden sonra**: «Ayağa kalkamıyor mu?»” (Kutlu, 1974, s. 14).

21. “Bir çiçekçi dükkânının önünde kalıvermiş olduğunu **neden sonra** fark etti. Aslında sevmiyordu bu rayıhasız, soğuk, göstermelik şeyleri” (Kutlu, 2014t, s. 19).

22. “İhvanın ileri gelenlerini yer yer cem edip fitneyi büyütüp, tekkeyi şehir yerlerinden birine nakl ile bizi dahi oraya kaldırmaya kavi ü karar etmişler. Budur... Ve kulağımıza **neden sonra** ulaşan nice fitneler vardır” (Kutlu, 2014m, s. 13).

23. “Kadın:

— Ama hadi, söylesene, biliyorsun peşimizdeler, geliyorlar, hadi lütfen söyle şunu, hatırla, neydi, neydi o...

Adam dizleri üzerine çöküyor, başını elleri arasına alıyor.

— Bilemiyorum, unutmuşum, neydi, neydi o kelime.

Neden sonra kadın adamın yakasını bırakıyor” (Kutlu, 2014a, s. 55).

24. “Kara tiren bütün bu birikintiyi, bu insan tortusunu nasıl yığıdı buraya, ve **neden sonra** acaba niçin kendi kaderine terk edip gitti” (Kutlu, 2014a, s. 85).

25. “Başlarında atkıları, beyaz başörtüleri ağızlarını örten kadınlar, yanakları güz elması renkli aslan gibi gelinler kopul oğlanlar ve mısır püskülü saçlı kız çocukları, çuvallar sepetler tandır ekmekleri, tulum peynirleri ve bir salkım üzüm arasında mütevekkil, korkulu, heyecanlı bekleyişler. **Neden sonra** biri ağızını ve midesini tuta tuta; koridorda bir o yana, bir bu yana çarpa çarpa tuvalete doğru gider” (Kutlu, 2014a, s. 94).

26. “Annem artık kendini tutamayarak yokuştan aşağı koşmaya başladı. Abdurrahman tozu dumana katarak peşinden gidiyordu. Ben oracıkta donup kalmıştım. Gözlerimden yağmur gibi yaş akıyordu. **Neden sonra** o karaltı, yani babam, Abdurrahman ve annem bahçenin girişinde sarmaştılar, birleşip bir yumak oldular” (Kutlu, 2014g, s. 13-14).

27. “Yaşlı kadın tencereyi ocağa vurmadan önce, akkoyunun yününü ayırı, karakoyunun yününü ayırı yerlerde, sal kayalara, yuvarlak taşlı bembeyaz çakıllara yayıvermiştir. Kirli yünler kızgın güneş altında ısındıkça ısınır. **Neden sonra** genç adam elinde iri tokacı ile bunları yunacakları taşlar üzerine yerleştirir” (Kutlu, 2014g, s. 73).

28. “Celal uzun zaman kendine gelemez, ipliğe boncuk takamazdı. **Neden sonra** ben ‘Yahu ağzımız kurudu, bahçeden bir şeyler koparıp da geleyim’ diye bir bahane uydurur kalkardım” (Kutlu, 2014p, s. 42-43).

29. “Ben kolyeyi elimde evirip çeviriyor, ne diyeceğimi bilemiyordum. Ter basmıştı.

Neden sonra ‘Elveda’ der gibi:

— Selamımı söyle, diye bitirdi.

— Olur, dedim” (Kutlu, 2014p, s. 51).

30. “Yorgunluk ve gerginlik içinde sızmışım. **Neden sonra** babam üzerime bir battaniye örtmüş” (Kutlu, 2014p, s. 53).

31. “İçimden son bir kez gidip Celal’e sarılmak geçiyor; dişlerimi sıkıyorum. **Neden sonra** babam geldi. O da şoför mahalline geçti. Kamyon hırıltıyla kalktı yerinden” (Kutlu, 2014p, s. 57).

32. “Boğula boğula gülüyordu. **Neden sonra** kendini topladı” (Kutlu, 2014b, s. 54).

33. “Kitabını bırakan genç kız onu teskin eder. Kadın:

— Oh my God! What’s gonna happen now?

— It’s just an accident. Don’t worry.

Şoför Kenan **neden sonra** arabanın altından başını çıkararak etrafına bakınır. Bir elinde iri bir salatalık tutmakta, hart-hurt ısırmaktadır” (Kutlu, 2014i, s. 30).

34. “Çırpındı, çırpındı çıkamadı. Geri gitti, yana döndü, manevra üstüne manevra yaptı, gaza yüklenip egzozundan kıvılcımlar sıçrattı, bağırды, çağırды düşüğü çukurdan kurtulamadı. **Neden sonra** en başta Seyfi, ardından Kenan arabadan çıkıp suya girdiler” (Kutlu, 2014i, s. 103).

35. “İkisi de ne diyeceğini şaşırılmış, bir süre öylece bakışlılar. **Neden sonra** Seyfi:

— Sen de kimsin la? Ne işin var burada?” (Kutlu, 2014i, s. 108).

36. “Bu arada Seyfi, ustaların muhabbetine dahil olmak için ileriye şoför mahalline gitmiştir. Oracığa çöküp oturmuştur. **Neden sonra** bütün cesaretini toplayıp seslenir” (Kutlu, 2014i, s. 121).

37. “Kimse konuşmuyordu. Herkes önüne bakıyor. Herkes herhalde ölüm denen muammayı düşünüyor. Cırcır böceklerinin sesi, derenin uzaklardan gelen şırıltısına karışıyor. Avcı Bilal **neden sonra** kalkıp, sanki olan biteni başından beri görüp gözlemiş gibi doktorla adamın yanma geliyor” (Kutlu, 2014i, s. 145-146).

38. “Otları, pamukları aceleyle atmaya, kendine sandık içinde bir yer açmaya başlar. **Neden sonra** eline çanak-çömlek cinsinden kırık testiler, tabak parçaları gelir” (Kutlu, 2014i, s. 153).

39. “John elini terli alından geçirerek çaktırmadan haç işareti yapar. Elizabeth de doğrulmuş, bu inanılmaz manzaraya bakmaktadır.

John:

— We made it! We just made it! It’s a miracle.

Neden sonra Komiser Kemal’e döner; yarı alaylı bir sesle:

— Eee Kemal Bey! N’olacak şimdi? Tarihi eser dediğin bu çocuk mu?” (Kutlu, 2014i, s. 204).

40. “Herif son olarak işaret parmağını berberin çenesine hafifçe dokundurup:

— Ya.. Berberbaşı, işte böyle.

Hadi hoşçakal...

Deyip, hesabı da ödemedi çıkıp gitti.

Baki ardısına bakakalmıştı.

Neden sonra titreyen elleriyle sürahidenden yarım bardak su doldurup içti, kendini çiçek saksılarının yanındaki koltuğa bıraktı, pelte gibi olmuştu” (Kutlu, 2014o, s. 39).

41. “Kör bir kanarya bu. Kaymakam onun ötüşünü çok mahzun buluyor, çok etkileniyor ondan, **neden sonra** bir elini kaldırıncaya uğultu kesiliyor” (Kutlu, 2014o, s. 55).

42. “Emniyet Âmiri bu adamı çoktan unutmuştu. **Neden sonra** hatırlayacak, “Kimdi acaba?” diye düşünecek, bu anekdot memuriyet hayatında çözülmemiş bir sır olarak kalacaktı” (Kutlu, 2014o, s. 202).

43. “Eğer kabul ederseniz şimdi sizi alıp stüdyoya götüreceğiz, yıllardır görmediğiniz kızınıza kavuşacaksınız.

— Almanya’dan mı gelmiş?

— Evet.

— Benim kızım Zöhre.

— Evet.

Babanın elleri **neden sonra** yanına düştü” (Kutlu, 2014l, s. 138).

44. “Avukat makaraları koyveriyor, herkes bize bakıyor, rezil olduk. Rezil olduk benim tasam. Kimsenin aldırmadığını **neden sonra** fark ediyorum. Evet bu kadını tanıyorlar. Bayağı şöhret yani, hiç olmazsa bar muhitinde” (Kutlu, 2014d, s. 85).

45. “Habire komut veriyor. Karanlıkta yüzünü göremiyorum. İris omuzbaşında dikilmiş sigara üstüne sigara yakıyor. İris omuzbaşında dikilmiş sigara üstüne sigara yakıyor. **Neden sonra**. “Kestik” diyor beyefendi. Ara veriliyor. Yahu şurdan bana bir çay; dilim-damağım kurudu; aman bana bir çay” (Kutlu, 2014d, s. 97).

46. “Arzu beni böyle şıkır şıkır görünce dili tutuldu. Bir zaman şaşkın şaşkın baktı, **neden sonra**. —Ay Hüsnü, ne bu allasen. Lotodan para mı çıktı?

—Loto oynamadığımı biliyorsun Arzu Hanım.

—Daha düzgün bir tahmin yürütseydin bari” (Kutlu, 2014d, s. 102).

47. “Refik Bey henüz gelmemişti. Her zaman olduğu gibi eşofmanları çekip indim. Sadece selamlaştık. Ben sahilde yürüdüm, koştum. O resmine devam etti. **Neden sonra** Refik Bey görüldü. Gitti yanma, uzun uzun konuştular” (Kutlu, 2014d, s. 174).

48. “Dur durak tanımayan bu yürüyüşler canımızı burnumuza getiriyor. Yürümek yerine bir Rus birliğiyle karşılaşmaya dünden razıyız. Hiç olmazsa kendimizi kardan bir sipere atar orada ölmeden önce biraz nefesleniriz.

Ama nerede Ruslar? Tipi onları da yutmuş.

Tipi birliklerimiz arasındaki irtibatı koparıyor. Hele gece. Bazı zamanlar oldu birbirimizi kurşunladık. **Neden sonra** anlaşıldı bu. Meselâ Narman Boğazından Oltu’ya doğru giderken. Oltu’yu ve Bardız’ı aldık. Biraz nefeslendik” (Kutlu, 2014j, s. 151-152).

49. “Ohhh... Yarabbi şükürler olsun sana.

Sirtüstü uzanıp yattık.

Nefesimiz normale dönünceye kadar hiç konuşmadık.

Neden sonra çavuş bir kibrit çaktı. Etraf az-buçuk aydınlandı” (Kutlu, 2014j, s. 153-154).

50. “Zehra feci utandı, dili tutuldu, **neden sonra**

— Nasıl olur Ziya abi, gören ne der?

— Gören olmayacak kızım, benden sana söz.

— Ahmet abim duyarsa ikimizi de keser.

— Hıh... Zor keser. Bizim elimiz armut mu topluyor? Sen he de yeter” (Kutlu, 2014h, s. 56).

51. “Nihayetinde ameliyat kararı alındı. Bu dönem de uzun sürdü. O yıllarda ülser ameliyatı bayağı zordu. Kadın **neden sonra** ayağa kalktı ama elinin iş tutması yine peyce zaman aldı” (Kutlu, 2014h, s. 58).

52. “Ahmet ayakta kardeşinin yediği tokatlarla kızarmış yüzüne, moraran gözüne baktı bir zaman. Bomboş bir zihin, bomboş bakışlar. Bomboş bir zihin, bomboş bakışlar. **Neden sonra** hiçbir şey söylemeyerek çekip gitti. Çekip gitti” (Kutlu, 2014h, s. 65).

53. “Cihan donup kalmıştı. Hep böyle oluyordu. Bir adım atacak altı üstü atamıyor, bir cümle söyleyecek söyleyemiyor, hep geç kalıyor, hep böyle beceriksiz, sarsak. **Neden sonra** ardında duran ellerini önüne aldı. Çekmeceye baktı, baktı.” (Kutlu, 2014h, s. 112).

54. “Ahmet, sinirleri boşanmış, basar kahkahayı. O kadar güler ki, gözlerinden yaşlar boşanır. Diğerleri “ne oldu buna böyle” dercesine birbirlerine bakarlar. Ahmet **neden sonra** gülme krizinden kurtulur, sakinleşir. Sofradan geri çekilir, bir bardak su içer, elinin tersiyle ağzını siler, belini ağaca verip bir sigara yakar” (Kutlu, 2014h, s. 115).

55. “Öyle ortalık yerde, ayakta, karşılıklı konuşuyorlardı. **Neden sonra** ikisinin de aklına “biri görürse ne der” sorusu takıldı” (Kutlu, 2014h, s. 125-126).

56. “Güvercin ürkek. Oradan oraya sekip duruyor. Pencere pervazlarına tutunuyor. Hemeinslerinden birini arıyor. Yok. Çıkmalı buradan. Bir daha dönmek üzere uzaklaşmalı. İki arkadaş bir süre şaşkın güvercini izliyor. **Neden sonra** Cihan:

— Bir iki pencere aç Mümtaz. Çıkıp gitsin şu hayvan, baktıkça içim eziliyor” (Kutlu, 2014h, s. 138).

57. “Arkadaş, bu sıcakta bu ne gayret. Kolay gelsin. Bembeyaz, düzgün dişlerini göstererek gülüyor. Gülünce iki yanağında iki gamze yabani güller gibi açılıyor.

Eh, babamın aklı başından gitmiş.

Eli ayağı birbirine dolaşmış.

Yürek Selanik. Anlayın artık ilk görüşte aşk. **Neden sonra** silkinip kendine gelerek küreğe dayanıp arktan çıkıyor. O da gülümseyerek yaklaşıyor” (Kutlu, 2014f, s. 64).

58. “İçini geçirdi, uzaklara baktı, daldı. **Neden sonra** dönüp:

— Ya! Dergi, dedi. O da bir hevesmiş.

Gözleri buğulanmıştı” (Kutlu, 2014n, s. 114).

59. “Şöyle bir duraksayıp etrafına bakınıyor. Kimseler yok. Yerler karlı ama hava ılık. Nerde bu çocuklar? **Neden sonra** fark ediyor. Top sahasının öte yanındaki hurda deposunun duvarı önünde sıralanmış, sırtlarını duvara dayamış, öylece oturuyor, aralarında konuşuyorlar” (Kutlu, 2011 , s. 23-24)
60. “Bombardıman ne kadar uzarsa onlar için o kadar iyi. Çünkü birlikte. Bu fırsatı başka zaman yakalamaları çok zor. **Neden sonra** sirenler çalıyor ve bombardımanın sona erdiğini haber veriyor. Kapıları açılan sığınaklardan insanlar geldikleri gibi aceleyle çıkıp işlerine, evlerine dönüyor ” (Kutlu, 2011 , s. 34).
61. “Sigaranın dumanına daldı. Genç bülbül babası böyle dalınca ona dokunmamak lazım geldiğini biliyordu. Artık içmedi, masadaki mezeleri gagalamaya başladı. Baba bülbül **neden sonra** dalgınlığından sıyrıldı. Neşelendi” (Kutlu, 2011 , s. 62).
62. “Gözden kaybolunca sarhoş adımları ile yürüdüm, gölge bir yer bulup çöktüm. Takdir edersiniz ki ben de sizin gibi bu işin sonu nereye varacak acaba diye merak ediyordum. **Neden sonra** çıktı. Yüzünde bir parıltı, bir sevinç. Etrafa baktı, beni arıyor. Kalktım. Kalkınca gördü beni yanıma doğru hızla geldi” (Kutlu, 2014k, s. 8).
63. “Çocuğu bir güzel yıkayıp yatırıyor. O da derin bir uykuya daldı. Uykusu bu ilaç, ilaç. **Neden sonra** Seher Hanım ikisini de uyandırıyor” (Kutlu, 2014k, s. 28).
64. “Nur babasına sarılacak ama doktorlar bırakmıyor. “Mucize, mucize!” diye mırıldanıyorlar. O hengame arasında kendine gelen Sinan ağır ağır çıkıyor odadan, koridordaki ilk sandalyeye ulaşınca kendini bırakıyor. Ter hâlâ akıyor topuklarından. **Neden sonra** geliyor Nur” (Kutlu, 2014k, s. 119).
65. “Ertesi hafta kurban kesilip temel atıldı. Nur da merasimde bulunmuştu. Getirdiği iki gül guncasını temele bıraktı. Sinan’la göz göze gelip gülümsediler. Dualar edildi ve Nur oradan ayrıldı. **Neden sonra** Sinan’ın aramalarına karşılık vermeyince, yine ortadan kaybolduğu anlaşıldı” (Kutlu, 2014k, s. 154).
66. “Yeniden arabayı çalıştırdı, ana yoldan ayrılıp medreseye giden yola saptı, adamlara yaklaştı. **Neden sonra** onu fark ettiler. Ses kesildi, çekiçler durdu” (Kutlu, 2014k, s. 181).
67. “**Neden sonra** kızla oğlan mutfak kapısında görünerek “Biz yorulduk şöyle bir dolanıp gelelim”, diyorlar” (Kutlu, 2015, s. 30).
68. “Bir süredir karşısında biri dikiliyor. Kenan **neden sonra** başını kaldırmıyor bakıyor. Düzgün kıyafetli, kırvatlı, eli çantalı, dazlak başlı, gözlüklü biri” (Kutlu, 2015, s. 69).
69. “Babasının hareketsiz vücuduna kapanıp ‘Baba, baba, uyan’ diye ağladı. Öylece kaldı. **Neden sonra** kalktı. ‘Babam, öldü’ dedi içinden. Ölmesin diye dua etti sonra. Sağa baktı, sola baktı” (Kutlu, 2015, s. 107).
70. “Tiren gelse diye diye dişleri tıkırdamaya başladı Sado’nun. Ara sıra babasına bakıyor. Başının altındaki kar kızıla kesmiş. Gözleri kapanmış. Sanla kara yatmış uyuyor. Sado’nun takati kesiliyor. Dokunsanız düşer. **Neden sonra** karşı yönden bir projektör. Sado sevinçle havaya sığıyor” (Kutlu, 2015, s. 107).
71. “Katar şehre yaklaşınca kadar bu telaşlı soygun devam ederdi. Kimse görmesin diye bir noktada inerler, tiren geçip gittikten sonra bir araya gelirler, dinlenip birer sigara içerler, **neden sonra** kömür dolu at arabaları da gelip onlara kavuşurdu” (Kutlu, 2015, s. 131).

72. “Günler geçti haber yok. Asuman’ın iki gözü iki çeşme. Uyku durak kalmadı, bir türlü teskin edemiyorum. Elçilik **neden sonra** bize kara haberi ulaştırdı. Galiba kaybolmuşlar. O bölgede kaybolmak sıradan bir şey. Bu haberi aldığımızda Asuman kriz geçirdi. Doktor falan zorla uyuttuk. Sabaha yerinden kalkamadı” (Kutlu, 2020a, s. 148-149).

73. “Masadakiler sanki parayı bulmuş, inşaatı bitirmiş gibi ferahladılar. Bir süre kimse konuşmadı. **Neden sonra** Hacı Kadir:

— Bu geceyi burda bitirelim. Yarın siz Başkan’a gidersiniz. Ben de Ferhat Usta’yı bulayım, gidip arsaya bakalım. Nasıl olur, kaç çıkar falan bir konuşalım” (Kutlu, 2020c, s. 98).

74. “Suna bir delikanlı ile öpüşüyordu. Kendilerinden geçmiş onu farketmemişlerdi. **Neden sonra** farkettiler ve donup kaldılar. Atalay bir süre baktı. Yüreğine kan damladı” (Kutlu, 2020c, s. 127).

75. “O kahveye girince tüm sesler kesiliyor. Herkes önüne bakıyor. Biri kıkırdasa gazoz şişesinin başına ineceğini biliyor. Kaç kez oldu bu. Şeref sinirlendi mi önüne çıkmayacakım. **Neden sonra** yatışıyor. Ve kahvenin tanıdık sesleri duyulmaya başlıyor” (Kutlu, 2020f, s. 96).

76. “Ayşe’nin birlikte geldiği kız durumu anladı. Manidar bir ses tonu ile:

— Tanışıyor musunuz? diye sordu.

Ayşe **neden sonra** uykudan uyanmış gibi:

— Hayır! dedi” (Kutlu, 2020f, s. 157).

77. “Meraktan çatlasa dahi kimselere açlamadı, kimseye soramadı. **Neden sonra** birkaç kız arkadaş birlikte konuşurken aralarından biri ondan bahsetti” (Kutlu, 2020e, s. 32).

78. “Çetin bu, nerde akşam, orda sabah bir hayatı var; zaman zaman bir kaç gün dükkâna gelmediği olurdu ama bu defa ayrılık uzadı. **Neden sonra** Çetin Çavuş alı al, moru mor çıkageldi” (Kutlu, 2020e, s. 46).

79. “O boşlukta elimde kitabım تنها bir yer arıyorum. **Neden sonra** kütüphane geliyor aklıma” (Kutlu, 2020e, s. 87).

80. “Gittim kızın başına dikildim. İyi okuyor ama, kitaba dalıp kaybolmuş, yine farketmedi. Ne okuyor? Andre Gide, Dar Kapı. Okumamıştım. **Neden sonra** sayfayı çevirirken farkettiler beni, başını kaldırdı. Gözleri mavi” (Kutlu, 2020e, s. 87).

81. “Biz üniversitede okurken o Fenerbahçe kadınlar A takımında oynuyordu. Sonra kendisi gibi bir basketbolcu ile evlenip Amerika’ya gitmiş. Spor dünyasını takip etmiyorduk, bunları **neden sonra** öğrendik. Babaannesi ölmüş dediler” (Kutlu, 2020e, s. 94).

82. “Tecrübeyle sabittir. Geçmişte bir mücahit tanışmıştım, sevdim, inandım, tosağa çıktı. İnsan aynı yastığa baş koyduğu kişiyi dahi **neden sonra** tanıyabiliyor” (Kutlu, 2020e, s. 155).

83. “O gece ev halkı sofrada iken Muzo meseleyi açmış. Anlatmış işte, satılık bir televizyon var, gidip onu alacağım. Babamın vaktiyle satın aldığı arsa şimdi çok para ediyor. Onu satınca, televizyonu alınca, işletmeye açınca paraya para demeyeceğim, hepimizi İstanbul’a aldıracağım, diyerek coşmuş da coşmuş. Ama ev

halkı şaşkınlıkla izliyormuş onu. **Neden sonra** kendine gelerek. “Sevinmediniz mi?” diye sormuş” (Kutlu, 2012, s. 150).

84. “Orada, ‘Türk Dilini Koruma ve Yükseltme Cemiyeti’nin toplantısında olduğumuzu **neden sonra** anlayacaktık” (Kutlu, 2021d, s. 94).

85. “Bir miktar soluklanıp çayımı içiyorum. ... **Neden sonra** kalkıp yokuşu tırmanıyorum” (Kutlu, 2022, s. 93).

86. “Sonra birlikte avluya, oradan hamamın çatısına çıkıyoruz. ... **Neden sonra** iniyoruz birlikte” (Kutlu, 2022, s. 318-319).

2.2. Mustafa KUTLU’nun Eserlerinde “Neden Sonra” Kavram İşaretinin, “İş İşten Geçtikten Sonra” (TDK, 2011, s. 1760) Anlamına İlişkin Bulgular:

1. “**Neden sonra**, yani etrafta yeşillik nâmına uyuz bir iki akasya, birkaç çelimsiz fundalık kaldıktan sonra; işte hepimizin bildiği gibi havanın, suyun, toprağın kirlenmiş olduğu anlaşıldıktan sonra bir uyanış uçvermişe benziyor” (Kutlu, 2013c, s. 96-97).

2. “Yıllarca sanayi uğruna her şeyini feda edenler **neden sonra** şunu anladı: Bir kilo çelik elde etmek için üç yüz bin ton su sarfediliyor. Yani suyu sanıldığı gibi tarım tüketmiyor belki ondan fazla sanayide kullanılıyor” (Kutlu, 2014r, s. 231-232).

3. “Evet biliyorum, hayvanların yerine de, insanların yerine de artık âletler geçiyor. Genetik mühendisliği aldı başını gidiyor. Çok geçmez o çizgi filimlerde, bilim-kurgularda gördüğümüz yarı insan-yan hayvan yaratıklar da arz-ı endam ederler. Çocuklar robotlarla dostluk kurar. Can kuşu kafesinden uçar. Hayvan sevgisi **neden sonra** mevzuatın, kanunların, derneklerin, tartışmaların, filimlerin, kitapların konusu haline gelir. Geldi bile” (Kutlu, 2014e, s. 90).

4. “Can kuşu kafesinden uçar. Hayvan sevgisi **neden sonra** mevzuatın, kanunların, derneklerin, tartışmaların, filimlerin, kitapların konusu haline gelir. Geldi bile” (Kutlu, 2019c, s. 135).

5. “Can kuşu kafesinden uçar. Hayvan sevgisi **neden sonra** mevzuatın, kanunların, derneklerin, tartışmaların, filimlerin, kitapların konusu hâline gelir. Geldi bile” (Kutlu, 2019b, s. 73).

6. “Tüm sektör emrinizde: Saç bakımı, cilt bakımı, makyaj, güzellik ve spor salonları, estetik cerrahi, detokslar, botokslar, maskeler... Ürün yelpazesini peş peşe dizelim deseniz dünya turu gerektirir. Böylece **neden sonra** sahip çıktığımız “beden” kapitalist amaçlara bağlı bir yatırım olur. (Her şey ekonomik, her şey satılık). Bu birikim icabında bir kültür varlığı gibi algılanır. Size bir statü kazandırır” (Kutlu, 2021a, s. 31).

7. “Biz bu hal ile kendi kendimizle cebelleşip duralım; ihvanın ileri gelenleri kavi ü karar etmişler, şehir yerlerinde bir arsa temin ile tekkenin inşaatını başlatmışlar bile... **Neden sonra** haber bize de ulaştı. Tasa bir idi, oldu bin. Mazeret çok, kumpas tamam. Güya ki bu inşaat işi zaten fuzuli bir dünya işiymiş ve beni dahi bu fuzuli iş ile meşgul etmek istememişler” (Kutlu, 2014m, s. 16).

8. “Büyükler ne düşündülse -meselâ bu köprü dardır, iki araba yan yana geçemez vb.- köprüyü yıkıp yerine yenisini yapmayı planladılar. İyi, yapsınlar, memleket âbad olsun. İyi de, köprü bir türlü ihaleye çıkamadı. **Neden sonra** çıktı ama bu defa da ihaleye fesat karıştı. Davalar açıldı, dosyalar tutuldu, günler seneler geçti, yıkılan köprünün yerine yenisi yapılamadı” (Kutlu, 2014i, s. 102).

9. “Tıkırtıya dönen Kemal telaşla:

— Lastik gidiyor be, tutun şunu, der.

Der ama ne Kenan, ne davarların sahibi, ne Seyfi, ne de def-i hacetten gelen köylüler ilk anda ne olduğunu anlayamaz. **Neden sonra** ayağa dikilip, hatta lastiğın peşısıra bağırarak ‘Tutun, kaçırmayın’ diye koştuklarında; lastik çoktan gözden kaybolmuş, sadece çarpıp geçtiği taşlardan, çalılardan gelen ses duyulur olmuştur. İş işten geçmiştir yani” (Kutlu, 2014i, s. 170-171).

10. “Kriz geldiğinde Kuaför Sevil buna önce bir kadeh, sonra iki, daha sonra şışeyi emanet etti. Kafayı bulunca sakinleşiyordu. Bulut **neden sonra** keşfetti bunu. Ama geç kalmıştı. Dilber artık bayağı alkolikti. Tedavi kâr etmedi” (Kutlu, 2014z, s. 108).

11. “Zeytincilerin işi margarin çıkıp yaygınlaşınca bozuldu. Zaten Anadolu içlerinde zeytinyağını pek bilmezler. Onlar tereyağı kullanır. Ama ne dedik: Keser döner sap döner. İletişim arttı, okumuşun sayısı fazlalaştı, hangi yağın kıymetli olduğu **neden sonra** farkedildi. İşte o zaman zeytinciler yeniden işe sarıldılar. Lâkin geç kalmışlardı” (Kutlu, 2013b, s. 16).

12. “Bir süre sonra Holding’den bir zarf geldi. İri, sarı. Açtım, fotoğraflar. O ilk gecenin fotoğrafları. Aynı anda tüm vücudum terden sırlıklam oldu. Hapı yuttum. Mahvoldum. **Neden sonra** telaşla koşup kapıyı kilitledim. Ne işe yarayacaksa. Soma oturup dehşet içinde fotoğraflara baktım. Yok, ben bu işin altından kalkamam. Duyulursa tek yol intihar” (Kutlu, 2020a, s. 138).

2.3. Mustafa KUTLU’nun Eserlerinde “Neden Sonra” Kavram İşaretinin Geçiş Sıklığına İlişkin Bulgular:

Tablo 6: “Neden Sonra”nın Mustafa KUTLU’nun Eserlerindeki Dağılımı

Sıra No	Kitabın Adı	1. Anlam ³	2. Anlam ⁴	Toplam
1	<i>Mavi Kuş</i>	7	2	9
2	<i>Kapıları Açmak</i>	7	0	7
3	<i>Sevincini Bulmak</i>	6	0	6
4	<i>Nur</i>	5	0	5
5	<i>Tirende Bir Keman</i>	5	0	5
6	<i>Chef</i>	4	0	4
7	<i>Dem Bu Demdir</i>	3	1	4
8	<i>Ortadaki Adam</i>	4	0	4
9	<i>Uzun Hikâye</i>	4	0	4
10	<i>Akıntıya Karşı</i>	2	1	3
11	<i>Arkakapak Yazıları</i>	3	0	3
12	<i>Gönül İşi</i>	3	0	3
13	<i>Hayat Güzeldir</i>	3	0	3
14	<i>Şehir Mektupları</i>	2	1	3
15	<i>Tufandan Önce</i>	3	0	3

³ “Aradan bir hayli zaman geçince” (TDK, 2011, s. 1760).

⁴ “İş işten geçtikten sonra” (TDK, 2011, s. 1760).

16	<i>Boğaziçi (İstanbul Gezi Yazıları -III- 1992-93)</i>	2	0	2
17	<i>Fırtınayı Kucaklamak</i>	1	1	2
18	<i>Hesap Günü</i>	1	1	2
19	<i>Hüzün ve Tesadüf</i>	2	0	2
20	<i>İyiler Ölmez</i>	2	0	2
21	<i>Menekşeli Mektup</i>	2	0	2
22	<i>Sır</i>	1	1	2
23	<i>Tarla Kuşunun Sesi</i>	2	0	2
24	<i>Vitrinde Olmak</i>	1	1	2
25	<i>Yıldız Tozu</i>	2	0	2
26	<i>Anadolu Yakası</i>	1	0	1
27	<i>Beyhude Ömrüm</i>	1	0	1
28	<i>Huzursuz Bacak</i>	1	0	1
29	<i>İlmihal Yahut Arzuhal</i>	1	0	1
30	<i>Rüzgârlı Pazar</i>	1	0	1
31	<i>Sıradışı Bir Ödül Töreni</i>	0	1	1
32	<i>Tahir Sami Bey'in Özel Hayatı</i>	1	0	1
33	<i>Topkapı'dan Topkapı'ya (İstanbul Gezi Yazıları -I- 1986)</i>	1	0	1
34	<i>Vatan Yahut İnternet</i>	0	1	1
35	<i>Yoksulluk İçimizde</i>	1	0	1
36	<i>Yoksulluk Kitabı</i>	1	0	1
37	<i>Zafer Yahut Hiç</i>	0	1	1
Toplam		86	12	98

Tablo 6'da görüleceği üzere Mustafa KUTLU'nun eserlerinde “neden sonra”nın yer aldığı kitaplardan; Mavi Kuş 9 geçiş sıklığı ile 1. sırada, Kapıları Açmak 7 geçiş sıklığı ile 2. sırada, Sevincini Bulmak 6 geçiş sıklığı ile 3. sırada yer almaktadır. Anadolu Yakası, Beyhude Ömrüm, Huzursuz Bacak, İlmihal Yahut Arzuhal, Rüzgârlı Pazar, Sıradışı Bir Ödül Töreni, Tahir Sami Bey'in Özel Hayatı, Topkapı'dan Topkapı'ya (İstanbul Gezi Yazıları -I- 1986), Vatan Yahut İnternet, Yoksulluk İçimizde, Yoksulluk Kitabı ve Zafer Yahut Hiç adlı kitaplarda “neden sonra” 1'er geçiş sıklığına sahiptir.

Mustafa KUTLU’nun eserlerinin türlerine göre “neden sonra”nın dağılımı ise şu şekildedir:

Tablo 7: Mustafa KUTLU’nun Eserlerinin Türüne Göre “Neden Sonra” Kavram İşaretinin Dağılımı

Sıra No	Kitabın Türü	Kitap Sayısı	1. Anlam ⁵	2. Anlam ⁶	Toplam
1	<i>Çocuk Kitabı</i>	1	2	0	2
2	<i>Deneme</i>	8	11	6	17
3	<i>Gezi</i>	2	3	0	3
4	<i>Hikâye</i>	25	69	6	75
5	<i>Nehir Söyleşi</i>	1	1	0	1
Toplam		37	86	12	98

Tablo 7 incelendiğinde “neden sonra”nın en fazla (*f* 75) ile hikâye kitaplarında, en az ise (*f* 1) ile nehir söyleşi kitabında geçtiği görülmektedir.

3. Sonuç ve Öneriler:

“Neden sonra” kavram işaretinin Mustafa KUTLU’nun eserlerine yansımasının tespit edilmesinin amaçlandığı bu araştırma sonucunda, Mustafa KUTLU tarafından kaleme alınan toplam 45 kitabın 37’sinde “neden sonra”ya rastlanmıştır. “Neden sonra” Kutlu’nun; tek çocuk kitabı Yıldız Tozu’nda 1. anlamıyla 2 geçiş sıklığına; 8 deneme kitabında 1. anlamıyla 11, 2. anlamıyla 6 olmak üzere toplam 18 geçiş sıklığına; 2 gezi kitabında 1. anlamıyla 3 geçiş sıklığına; 25 hikâye kitabında 1. anlamıyla 69, 2. anlamıyla 6 olmak üzere toplam 75 geçiş sıklığına; tek nehir söyleşi kitabı Anadolu Yakası’nda 1. anlamıyla 1 geçiş sıklığına sahiptir. Mustafa KUTLU’nun eserlerinde geçen “neden sonra”nın; %76,53’ü hikâye kitaplarında, %17,34’ü deneme kitaplarında, %3,06’sı gezi kitaplarında, %2,04’ü çocuk kitabında ve %1,02’si de nehir söyleşi kitabında bulunmaktadır.

Araştırma sonucunda 45 kitabın 37’sinde “neden sonra”nın yer aldığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle Mustafa KUTLU tarafından kaleme alınan eserlerin; %82,22’sinde farklı geçiş sıklıklarında “neden sonra”ya yer verdiği, %17,78’inde “neden sonra”ya yer vermediği söylenebilir. Yazarın; 4 deneme kitabı (Akasya ve Mandolin, Bir Demet İstanbul, Kalbin Sesi ile Toprağa Dönüş, Selâm Olsun), 3 hikâye kitabı (Bu Böyledir, Ya Tahammül Ya Sefer, Yokuşa Akan Sular) ve 1 gezi kitabı (Haliç İle Çepeçevre İstanbul (İstanbul Gezi Yazıları -II- 1989)) olmak üzere toplam 8 kitabında “neden sonra” kavram işaretine rastlanmamıştır.

Genel olarak hikâye yazarı olarak bilinen Mustafa KUTLU, Türk edebiyatında hikâyeye uzun hikâye formu kazandıran yazarlardan biridir. Gazetede yazılarını, zamanla deneme kitaplarında toplamaya başlayan yazarın, bulgular kısmında yer alan bazı alıntılarda da görüleceği üzere bazen bir denemesini birden fazla kitabına aldığı görülmektedir. Kutlu, aynı denemenin birden fazla kitapta yer alması hususunu; “halk tarafından beğenilen ve kendisinin de beğendiği denemelere birden fazla kitabında yer verdiği” şeklinde açıklar (Mustafa KUTLU ile telefon görüşmesi, 2021).

⁵ “Aradan bir hayli zaman geçince” (TDK, 2011, s. 1760).

⁶ “İş işten geçtikten sonra” (TDK, 2011, s. 1760).

Mustafa KUTLU'nun kitaplarındaki “neden sonra”nın yansımalarının tespit edilmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmadan hareketle; diğer yazarların eserlerinde geçen “neden sonra” kavram işaretleri, kullanıldığı anlamlar ve eser türleri açısından incelenebilir.

Kaynaklar

- Alibekiroğlu, S. (2017). Türkçede sözcük türetme yolları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(1), 35-46.
- Alyılmaz, S. (2018). Türkçede birden fazla anlam ögesiyle (sentaktik yolla) kavramların işaretlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 11-25.
- Culler, J. (1976). *Structuralist poetics structuralism, linguistics and the study of literature*. New York: Cornell University Pres.
- Demir, N. ve Yılmaz, E. (2014). *Türk dili el kitabı*. (7. baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Efendioğlu, S. (2008). Zarf tamlaması. *Belleten*, I, 71-80.
- Karaağaç, G. (2009). Edat üzerine düşünceler. *Gazi Türkiyat*, 5, 157-169.
- Karaağaç, G. (2017). *Türkçenin söz dizimi*. (6. baskı). İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karahan, L. (2007). *Türkçede söz dizimi*. (12. baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karakaya, İ. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (ed. Abdurrahman Tanrıoğen). s. 55-84. Ankara: Anı.
- Karasar, N. (2009). *Araştırmalarda rapor hazırlama*. (15. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (25. basım). Ankara: Nobel.
- Koç, N. (1996). *Yeni dilbilgisi*. (3. baskı). İstanbul: İnkılâp.
- Korkmaz, Z. (2019). *Türkiye Türkçesi grameri: şekil bilgisi*. (6. baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kutlu, M. (1968). *Sait Faik'in hikâye dünyası*. (1. baskı). İstanbul: Hareket Yayınları.
- Kutlu, M. (1970). *Ortadaki adam*. İstanbul: Hareket Yayınları.
- Kutlu, M. (1972). *Sabahattin Ali*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (1974). *Gönül işi*. (1. baskı). İstanbul: Hareket Yayınları.
- Kutlu, M. (2011). *Hayat güzeldir*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2012). *Anadolu yakası*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2013a). *Akasya ve mandolin*. (7. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2013b). *Sıradışı bir ödül töreni*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2013c). *Şehir mektupları*. (8. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014a). *Arkakapak yazıları*. (8. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014b). *Beyhude ömrüm*. (23. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014c). *Bu böyledir*. (13. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Kutlu, M. (2014d). *Chef*. (7. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014e). *Dem bu demdir*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014f). *Huzursuz bacak*. (9. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014g). *Hüzün ve tesadüf*. (10. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014h). *Kapıları açmak*. (12. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014i). *Mavi kuş*. (22. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014j). *Menekşeli mektup*. (11. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014k). *Nur*. (6. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014l). *Rüzgârlı Pazar*. (12. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014m). *Sır*. (12. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014n). *Tahir Sami Bey’in özel hayatı*. (8. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014o). *Tufandan önce*. (9. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014p). *Uzun hikâye*. (37. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014r). *Vatan yahut internet*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014s). *Ya tahammül ya sefer*. (17. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014t). *Yoksulluk içimizde*. (15. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014v). *Yoksulluk kitabı*. (6. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014y). *Yokuşa akan sular*. (12. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2014z). *Zafer yahut hiç*. (7. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2015). *Tirende bir keman*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2019a). *Bir demet İstanbul*. (4. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2019b). *Fırtınayı kucaklamak*. (2. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2019c). *Vitrinde olmak*. (4. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020a). *Hesap günü*. (9. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020b). *İlmihal yahut arzuhal*. (7. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020c). *İyiler ölmez*. (17. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020d). *Kalbin sesi ile toprağa dönüş*. (3. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020e). *Sevincini bulmak*. (6. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2020f). *Tarla kuşunun sesi*. (4. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2021a). *Akıntıya karşı*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2021b). *Yıldız tozu*. (21. baskı). İstanbul: Erdem Çocuk.
- Kutlu, M. (2021c). *Selâm olsun*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Kutlu, M. (2021d). *Topkapı'dan Topkapı'ya (İstanbul gezi yazıları -I- 1986)*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2021e). *Haliç ile çepeçevre İstanbul (İstanbul gezi yazıları -II- 1989)*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlu, M. (2022). *Boğaziçi (İstanbul gezi yazıları -III- 1992-93)*. (1. baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kuzu, F. (2016). Söz (parole)-dil (langue) dönüşümü çerçevesinde şiir dili (klâsik Türk şiiri bağlamında). *EKEV Akademi Dergisi*, 20 (65), 239-252.
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük*. (11. baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (genişletilmiş 10. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Mustafa KUTLU ile telefon görüşmesi. (30 Nisan 2021).

Extended Abstract

This research aims to determine the reflection of “neden sonra”, which is a concept mark, in Mustafa KUTLU’s works. Neden sonra, in Turkish Dictionary; It takes place in two different meanings: “after a long time and after it’s too late” (Turkish Language Association, 2011, p. 1760). Within the framework of this purpose, starting from Kutlu’s first storybook (Ortadaki Adam) published in 1970; A total of 45 books, including 1 children’s book, 12 essays, 3 travel books, 28 stories, and 1 biographical interview, were examined and the “neden sonra” in these books were tried to be determined.

The sentences containing the concept sign in question were transferred to the digital media in the form of a few sentences, sometimes without losing the context, so that the meaning of the concept mark can be fully understood.

In the introduction of the study, information about adverbs was given and it was tried to examine how “neden sonra” was formed.

Mustafa KUTLU, who is mostly known in the world of literature for the stories he wrote, wrote a children’s book, 12 essays, 3 travel writings, and 1 biographical interview in addition to his 28 stories. Kutlu, who has written 45 books in his 52 years of writing life, is voluminous.

Within the scope of this study, answers to the following questions were sought:

1. How was the concept mark of “neden sonra” reflected in Mustafa KUTLU’s works with the meaning of “after a long time” (Turkish Language Association, 2011, p. 1760)?
2. How was the concept mark of “neden sonra” reflected in the meaning of “after it’s too late” (Turkish Language Association, 2011, p. 1760) in Mustafa KUTLU’s works?
3. What is the frequency of occurrence of the concept mark “neden sonra” in Mustafa KUTLU’s works?

Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research. In this context, the sentences containing “neden sonra” were removed and the meanings in which the concept sign was used in the context were determined. When needed, expert opinion is taken and the “neden sonra” in the sentences is in Turkish Dictionary (2011); It has been tried to

determine which of the meanings “after a long time has passed” and “after it’s too late” (Turkish Language Association, 2011, p. 1760).

As a result of the study, “neden sonra” in Mustafa KUTLU’s works; it has been determined that 2 in 1 children’s book, 18 in 8 of 11 essay books, 3 in 2 of 3 travel books, 75 in 25 of 28 storybooks, 1 in 1 biographical interview, 98 times in 37 books of the author. It has been determined that 86 of the “neden sonra” concept marks in the books are used with the first meaning of the item in the Turkish Dictionary (2011) and 12 with the second meaning.

“Neden sonra” Kutlu’s; in the only children’s book, Yıldız Tozu, in the first meaning, there are two frequencies of occurrence; In the 8 essay books, there are eleven frequencies of occurrence in the first meaning, and a total of 18 frequency of occurrence, six in the second meaning; In 2 travel books, 3 frequency of occurrence in the first meaning; in the story 25, 69 in the first meaning and 6 in the second meaning, a total of 75 frequency of occurrence; the only biographical interview book has a frequency of occurrence in the first meaning on the Anadolu Yakası. The “neden sonra” in Mustafa KUTLU’s works; 76.53% are in storybooks, 17.34% are in essay books, 1.04% are in children’s books and 1.02% are in the biographical interview.

The author’s 4 essay books (Akasya ve Mandolin, Bir Demet İstanbul, Kalbin Sesi ile Toprağa Dönüş, Selâm Olsun), 3 story books (Bu Böyledir, Ya Tahammül Ya Sefer, Yokuşa Akan Sular) and 1 travel book (Haliç İle Çepeçevre İstanbul (İstanbul Gezi Yazıları -II- 1989)) “neden sonra” was not found.

Based on this study, which was prepared to determine the reflections of “neden sonra” in Mustafa KUTLU’s books; The concept sign “neden sonra” in the works of other authors can be examined in terms of the meanings it is used and the types of works.

